

Les Claus del Canvi

Exposició itinerant
sobre Consum responsable

Quadern d'Activitats

GENERALITAT
VALENCIANA

CENTRE D'EDUCACIÓ
AMBIENTAL
DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Índex d'Activitats

1

Bloc de l'AIGUA

5

1. Ni una gota+. 7
2. Taller Jo sí estalvi. 8

2

Bloc del CONSUM

9

1. Taller El món de la publicitat. 11
2. Menús històrics. 12
3. Coneixem el que comprem? 14
4. Un supermercat en l'hort. 16
5. El compte de la meua factura. 18
6. La piràmide dels aliments. 19

3

Bloc de la MOBILITAT

21

1. La bici m'acompanya. 23
2. La bici sempre a punt. 24
3. L'escola es mou. 26
4. La mobilitat és notícia. 28
5. Una bici canvia el món. 29

4

Bloc dels RESIDUS

31

1. El contenidor groc. 32

1

Bloc de l'AIGUA

1. Ni una gota+.	7
2. Taller Jo sí estalvi.	8

NI UNA GOTTA+

ACTIVITAT AIGUA 1

Objectius de l'activitat

- Conscienciar els alumnes de la importància de la bona utilització dels recursos naturals i de l'aigua en particular.
- Elaborar bones pràctiques en relació a l'aigua en cada un dels hàbits de consum en el nostre centre educatiu.
- Animar a transmetre estos comportaments a altres col·lectius i persones amb què puguen estar en contacte.

Materials necessaris

- Fitxa de treball.
- Bolígrafs/llapis.
- Material papereria divers (cartolines, retoladors, etc.).
- Pla del centre educatiu.
- Impressora.

Nivell dels destinataris

Alumnes de secundària i batxillerat.

Duració aproximada

2 jornades de 3 hores.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

Es dividix a l'alumnat en dos grups distints. Cada grup realitzarà un treball de camp, consistent en la inspecció de les instal·lacions del centre a fi de marcar en el pla els elements essencials del centre educatiu relacionats amb l'aigua.

Un grup realitzarà una anàlisi del sistema de captació i abocament de l'aigua i l'altre grup realitzarà una anàlisi del consum d'aigua en el centre (aixetes, sanitaris, dutxes, boques d'aigua exteriors, etc).

Realitzat l'anàlisi, els alumnes hauran d'analitzar les dades obtingudes i identificar quals han sigut les incidències més importants detectades. Les dites incidències es transmetran a la direcció del centre.

A fi de plasmar una proposta de millora, els alumnes elaboraran una proposta de bones pràctiques ambientals relacionades amb l'aigua, que hauran de plasmar de forma gràfica en cartelleria. Estos cartells es col·locaran en les instal·lacions del centre per a ajudar a conscienciar tots els alumnes sobre la problemàtica de l'aigua i les mesures d'estalvi.

Altres aspectes a considerar

L'activitat s'ha estructurat en dos sessions, de manera que la primera d'ella siga el treball de camp i la segona l'estudi, anàlisi i elaboració de conclusions.

TALLER JO SÍ ESTALVI

ACTIVITAT AIGUA 2

Objectius de l'activitat

- Conscienciar els participants sobre la importància de l'aigua com a recurs.
- Reflexionar sobre l'ús i abús de l'aigua.
- Demostrar la possibilitat d'estalviar quantitats rellevants d'aigua instal·lant airejadors o aeradors en les aixetes de la llar.

Materials necessaris

- Aerador o airejador.
- Recipient per a arrebregar aigua (un xicotet poal, una marraixa d'aigua o semblant).
- Mesurador de volum d'aigua.
- Rellotge o cronòmetre.
- Espai amb un aixeta.

Nivell dels destinataris

Alumnes de primària, secundària i batxiller.

Duració aproximada

1 hora.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

La dinàmica consisteix a comparar el volum d'aigua que ix per una aixeta per a un mateix temps, emprant un airejador o aerador en eixa aixeta i sense usar-lo.

En primer lloc posem en marxa l'aixeta durant uns 5 o 6 segons, arreblegant l'aigua que cau en un recipient, en este cas sense airejador o aerador. A continuació mesurem el volum obtingut. Posteriorment repetim l'operació durant el mateix temps, però en esta ocasió havent instal·lat prèviament l'airejador o aerificador. Tornem a mesurar el volum d'aigua obtingut.

Com resultat final, es calcula quin percentatge d'aigua ha reduït l'ús de l'airejador (sol estar entre el 30 i el 50 % d'estalvi d'aigua) i s'identifiquen els avantatges d'usar-lo.

Posada en comú en classe d'altres senzilles mesures d'estalvi d'aigua que podem utilitzar tant a casa com al centre educatiu.

2

Bloc del CONSUM

1. Taller El món de la publicitat.	11
2. Menús històrics.	12
3. Coneixem el que comprem?	14
4. Un supermercat en l'hort.	16
5. El compte de la meua factura.	18
6. La piràmide dels aliments.	19

TALLER EL MÓN DE LA PUBLICITAT

ACTIVITAT CONSUM 1

Objectius de l'activitat

- Identificar les necessitats bàsiques i supèrflues que tenim les persones.
- Conèixer la importància que exercix en el consum, la publicitat.
- Afavorir un actitud crítica davant de la informació i els missatges rebuts a través dels diferents mitjans publicitaris.
- Fomentar un consum responsable amb especial rellevància en la compra de productes locals i de comerç just.

Materials necessaris

- Cartells publicitaris, missatges publicitaris en televisió, internet, premsa escrita.
- Fitxes de treball.
- Material papereria.

Nivell dels destinataris

Alumnes de secundària.

Duració aproximada

Una o dos sessions d'una hora.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

L'activitat comença dividint al grup en grups més xicotets, de manera que permeta una major participació de tots els usuaris. En una primera part intentarem analitzar alguns missatges publicitaris d'actualitat des del punt de vista estètic, de contingut, si té major o menor repercussió, per què? I la seua influència sobre els hàbits de consum. Cada grup analitzarà un anunci publicitari diferent per a posar en comú posteriorment l'anàlisi realitzada. Debat sobre la influència o no dels mitjans de comunicació en el consum que fem.

Després de la posada en comú es pot realitzar una segona activitat per mitjà de la qual els alumnes dissenyen un xicotet cartell publicitari que fomenti el consum de productes locals i de comerç just.

MENÚS HISTÒRICS

ACTIVITAT CONSUM 2

Objectius de l'activitat

- Conèixer les característiques de l'Hort Històric de la Comunitat Valenciana existent en el CEACV.
- Acostar l'agricultura ecològica als estudiants.
- Impulsar la compra de productes frescos, de temporada i de proximitat.
- Fomentar altres models de consum que fomenten els comerços xicotets, "de barri".
- Potenciar el consum de fruites i verdures fresques entre els estudiants.
- Plantejar qüestions nutricionals bàsiques.
- Reflexionar sobre la importància que té per a la nostra salut i també per al medi ambient les decisions que prenem a l'hora d'alimentar-nos.
- Afavorir el treball en grup i la capacitat de diàleg.

Materials necessaris

- Fitxes caracteritzades per a l'activitat.
- Llapis i llistons portafolis.

Les fitxes per al menú contenen informació addicional relativa a aspectes històrics de cada època, relacionats amb l'alimentació i els cultius. Esta informació pot servir de suport per a la posada en comú que es realitza al final de l'activitat.

Nivell dels destinataris

Alumnes de primària i 1r i 2n de secundària.
Recomanable per a grups d'uns 12-16 participants.

Duració aproximada

De 30 a 45 minuts.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

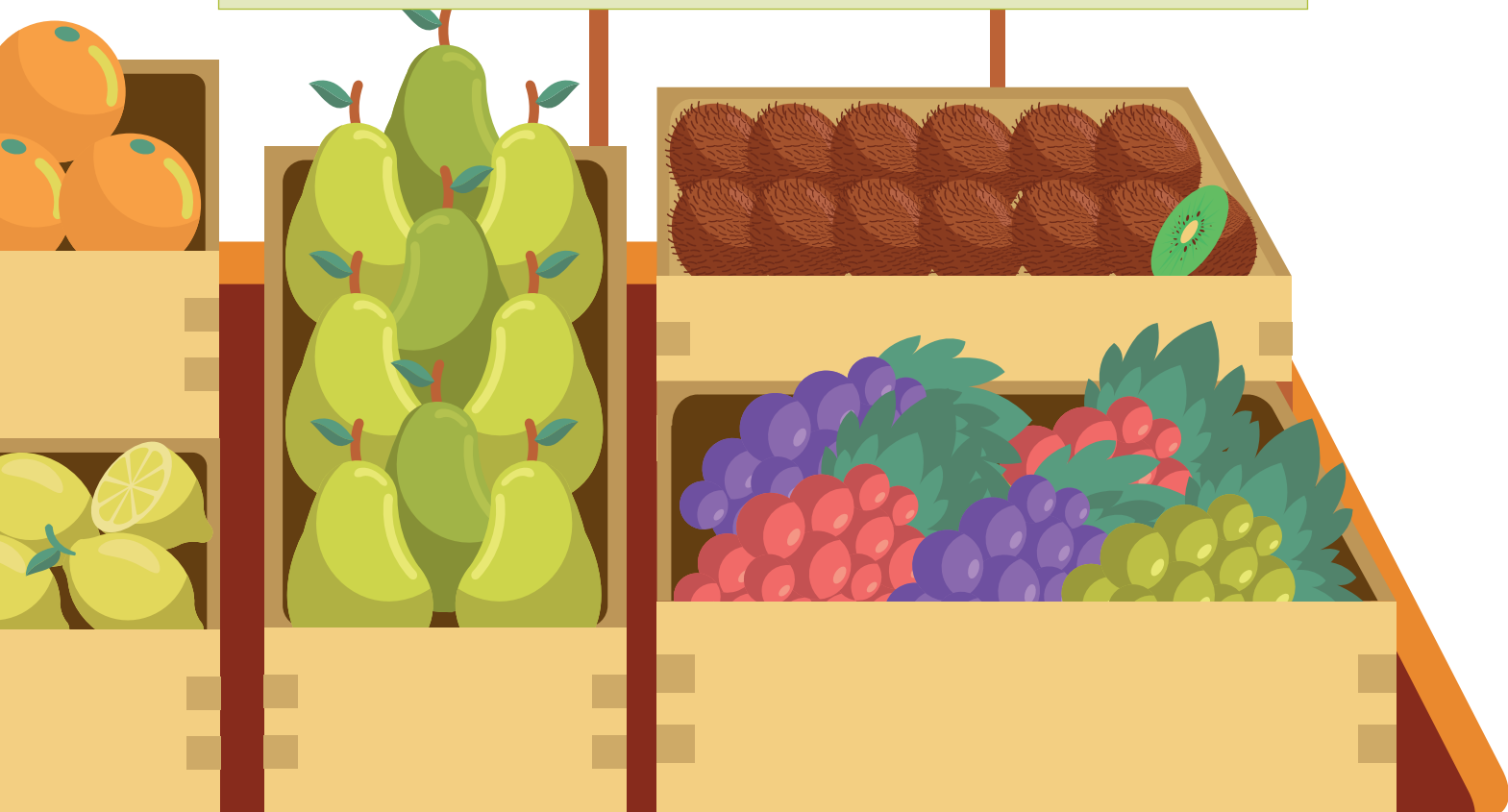
Preparació. Cal dividir el grup en 4 equips, un per cada parcel·la històrica de l'hort. Cada grup disposarà d'una fitxa per a anotar el menú que decidisquen elaborar, un llistó portafolis i un llapis.

Procediment. L'activitat consisteix en el fet que cada un dels grups elabore un menú amb els cultius que trobe en la parcel·la històrica que els corresponga. La possibilitat de combinar els vegetals es deixa a l'elecció del grup, però tenint en compte els "condicionants històrics" que a l'hora de preparar el menjar podien tindre en cada època.

Finalització. El monitor reuneix tots els grups i es realitza una posada en comú dels menús elaborats, comentant aspectes com ara: productes que hi ha en les parcel·les en eixos moments, per què hi ha grans "absents" (entre els productes) quins menús resulten més atractius, quins són mes variats i nutritius, per què és tan important adquirir productes que no hagen sigut tractats amb productes químics, l'enorme diversitat de formes, grandàries, color, etc. que existix entre els fruits d'un mateix arbre fruiter enfront de la igualtat que mostren tots els productes que comprem en el supermercat, etc.

Altres aspectes a considerar

L'entorn per a realitzar esta activitat és l'hort del CEACV.

CONEIXEM EL QUE COMPREM?

ACTIVITAT CONSUM 3

Objectius de l'activitat

- Detectar l'existència dels additius alimentaris que poden acompanyar els productes etiquetats; conèixer les seues funcions i efectes.
- Abordar la problemàtica ambiental que generen els envasos dels productes que consumim habitualment.
- Reconèixer les marques i símbols verds.
- Donar a conèixer la influència que exercix el consumidor, quan adquireix un producte o un altre, sobre les estratègies empresarials i comercials.
- Afavorir actituds de consum responsable que minimitzen l'impacte ambiental i social.

Materials necessaris

- Iogurts.
- Colorants i saboritzants alimentaris.
- Productes amb marques verdes (agricultura ecològica, punt verd, reciclable).
- Productes amb conservants i sense, colorants, antioxidants i altres additius.
- Marques blanques.
- Productes amb envasos diferents (plàstic, cel·lofana, safata de suro).
- Productes de comerç just.

Nivell dels destinataris

Alumnes de secundària i batxiller.
Persones adultes.

Duració aproximada

3 hores.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

1ª PART. Tres voluntaris/àries afegiran 3 colorants diferents dels 3 iogurts. A continuació tres persones eixiran de l'aula i s'embenaran els ulls. Mentrestant, s'afegiran els tres saboritzants als iogurts, sense que coincidisca el color amb el sabor. A continuació, les tres persones que porten els ulls embenats entraran a l'aula i hauran d'esbrinar el sabor del iogurt. Posteriorment, tot el grup podrà observar que no correspon el color del iogurt amb el seu sabor.

2ª PART. Es dividixen els participants en grups. A cada un, se li dóna tres productes de les mateixes línies (brioixeria o productes lactis o berenars, etc.), però envasats de forma diferent i han d'analitzar les etiquetes dels productes (fabricantes, ingredients, additius, marques, etc.). Cada grup haurà d'assenyalar a més en una taula, quants envasos té cada producte, quin tipus d'envasos són (vidre, plàstic, cel·lofana) i alternatives.

Exemple de taula

Producte	Material de l'envàs (paper, plàstic, alumini, etc.)	Nombre d'envasos	Pes de l'envàs	Alternatives

Posada en comú

- Colorants, conservants i altres additius alimentaris: la seua finalitat, són necessaris? es poden evitar o substituir?
- Informació de les etiquetes. Preu-qualitat.
- Productes naturals.
- El nostre paper com a consumidors.
- Finalitat dels envasos. Publicitat i màrqueting.
- Materials d'envasat: característiques, impacte sobre el medi ambient, alternatives.

3ª PART. Se seleccionen tres articles que tracten el problema de les relacions comercials del sucre, el cacau i el café. Els participants es dividixen en grups i a cada un se li entrega un article diferent. Cada grup analitza les causes del problema les conseqüències a mitjà i llarg termini i proposa les possibles solucions. A continuació es fa una posada en comú.

Posada en comú

- Condicions laborals en els països del sud; el treball dels xiquets. El paper de les multinacionals.
- Explotacions de café, sucre, cacau i fusta tropical.
- Relacions nord-sud.
- El nostre paper com a consumidors.

Altres aspectes a considerar

El taller es dividix en tres activitats que tracten d'abordar, els tres punts bàsics que ha de valorar un consumidor a l'hora d'adquirir un producte. La duració aproximada del taller de consum responsable és de 3 hores, no obstant això, ja que s'ha estructurat en tres activitats diferenciades, es pot realitzar només una d'estes tres activitats amb una duració aproximada de 45 minuts a 1 hora.

1. Contingut dels productes: ingredients, additius, mètodes de conservació, productes naturals.
2. Envasament dels productes: tipus d'envàs; materials de l'envasament; la regla de les tres erres; símbols i marques verdes.
3. Comerç just: procedència dels productes, impacte ambiental i social, drets laborals, relacions nord-sud.

UN SUPERMERCAT EN L'HORT

ACTIVITAT CONSUM 4

Objectius de l'activitat

- Acostar als participants la realitat que és possible comprar, consumir, d'una altra manera més respectuosa amb nosaltres mateixos i amb el medi ambient.
- Fomentar el consum responsable i l'agricultura ecològica.
- Aprendre a analitzar les etiquetes dels productes que comprem.
- Conèixer l'origen o procedència de verdures, fruites, cereals, lactis i la resta de productes.
- Fomentar la compra de productes de "quilòmetre zero".
- Conèixer la diferència entre "data de caducitat" i "consum preferent".
- Mostrar la quantitat d'envasos innecessaris que van associats als productes de primera necessitat. Investigar els envasos i embalatges
- Sensibilitzar sobre els impactes negatius que estos envasos tenen a nivell ambiental.
- Minimitzar la producció de residus.

Materials necessaris

- Fitxes de compra dissenyades pels educadors del CEACV.
- Bolígraf.
- Productes d'alimentació:
  - Productes elaborats a base de blat per exemple, galletes, pasta.
  - Productes derivats de les oliveres, per exemple, olives, paté, ...
  - Productes sobreempaquetats, per exemple, magdalenes, ...
  - Congelats de qualsevol tipus: pizzes, verdures, gelats, etc.
  - Fruites i verdures envasades en diferents formats, o a granell.
  - Fruita seca, café, derivats d'au.
  - Aliments elaborats, per exemple pot de fabada, etc.

Nivell dels destinataris

Estudiants de segon cicle de Primària i Secundària.

Duració aproximada

Una o dos sessions d'una hora.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

Els alumnes fan grups de tres o quatre, agafen una cistella que se'ls oferix (de plàstic, de cotó orgànic, carro, etc.), un dels menús i una fitxa que hauran d'omplir. A continuació triaran els productes que necessiten per a elaborar el menú que els ha tocat i respondran a les qüestions plantejades en la fitxa que estan relacionades amb la generació de residus, la procedència o origen dels productes, el lloc d'envasat, els al·lèrgens que contenen, el seu consum preferent o caducitat, el pes, etc. Posada en comú i reflexió final amb els professors/educadors.

Fitxa de treball

1. Quants envasos has necessitat per a elaborar el teu menú?
2. Quin tipus d'envasos? (bric, plàstic, llanda, cartó, vidre, etc.).
3. Coneixes una forma més sostenible d'adquirir els ingredients del menú?
4. Fixa't en l'etiquetatge d'un dels envasos:

D'on procedix el producte?

Coincidix la procedència amb el lloc on s'envasa?

Presenta al·lèrgens?

Quant pesa?

EL COMPTE DE LA MEUA FACTURA

ACTIVITAT CONSUM 5

Objectius de l'activitat

- Conscienciar els participants sobre la importància de l'aigua com a recurs.
- Reflexionar sobre l'ús i abús de l'aigua.
- Conèixer el consum d'aigua en el nostre entorn immediat.

Materials necessaris

- Rebut d'aigua domèstic i del centre educatiu.
- Calculadora.

Nivell dels destinataris

Alumnes de secundària i batxiller.

Duració aproximada

2 hores.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

Els alumnes analitzaran el rebut d'aigua de les seues vivendes i el del centre educatiu.

Per a això cada alumne haurà de portar de casa el rebut de l'aigua. Els paràmetres a analitzar són:

- Empresa gestora del subministrament.
- Metres cúbics consumits.
- Límit màxim assignat en el contracte.
- Total de la factura.
- Despesa de cada integrant de la vivenda.
- Total de despesa de tots els alumnes de la classe.

Una vegada analitzat el consum de la llar (hàbits de consum domèstic) es calcularà amb els mateixos paràmetres el rebut d'aigua del centre educatiu.

Posada en comú i debat sobre consum d'aigua que fem, activitats del nostre dia a dia en què consumim aigua, conseqüències ecològiques, econòmiques i socials de l'excessiu consum d'aigua i mesures d'estalvi per a la llar i el centre educatiu.

Altres aspectes a considerar

L'activitat es pot completar amb una comparació del consum d'aigua, amb altres ciutats o inclús la diferència de consum entre distints països. Es pot visualitzar algun vídeo o curt sobre els conflictes generats per l'escassetat d'aigua en el món i generar un debat entre els alumnes.

LA PIRÀMIDE DELS ALIMENTS

ACTIVITAT CONSUM 6

Objectius de l'activitat

- Reflexionar sobre la importància que té l'alimentació sobre la nostra vida.
- Conèixer que aliments hem de consumir diàriament en una dieta saludable.
- Identificar els aliments que poden tindre efectes negatius sobre la nostra salut.
- Fomentar el consum responsable i l'agricultura ecològica.
- Conèixer l'origen de verdures, fruites i cereals que integren la dieta mediterrània, així com algunes de les seues propietats.

Materials necessaris

- Piràmide dels aliments realitzada en paper corregut i plastificada.
- Figures dels aliments dissenyats també en paper que es poden anar incorporant a la piràmide utilitzant adhesiu removable.

Nivell dels destinataris

Alumnes de primària i secundària.

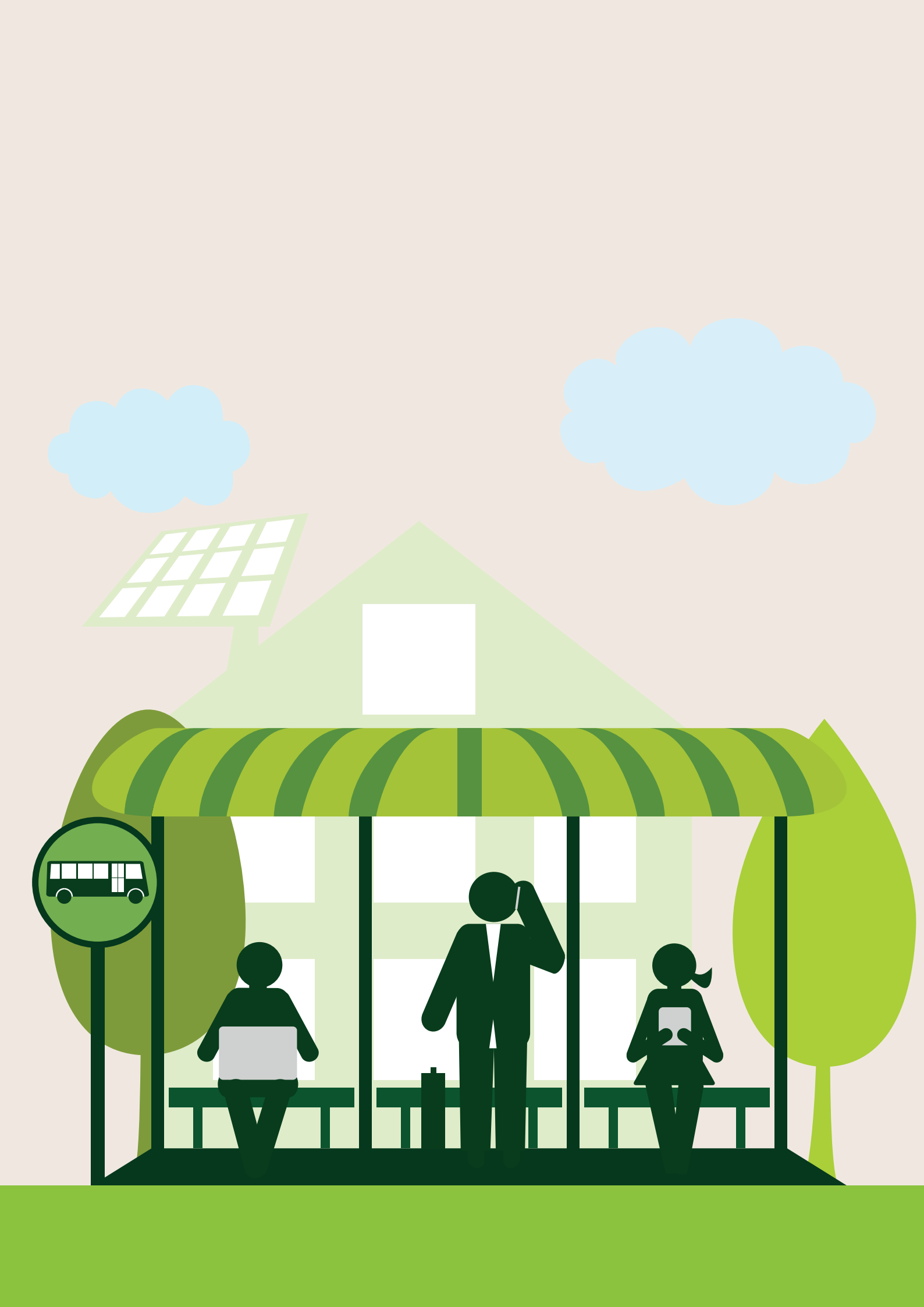
Duració aproximada

30 minuts.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

Cada participant en l'activitat agafarà un o dos aliments i, es plantejarà quin és el seu origen o procedència, propietats nutritives, freqüència amb què hem de consumir-lo al llarg de la setmana, etc. Després l'apegarà en la part de la piràmide dels aliments que li corresponga per a, a poc a poc, anar completant la piràmide i veient quins aliments estan en la base i han de consumir-se diàriament, els que ho han de ser setmanalment i així fins a veure els que estan en el cim i per tant han de consumir-se molt poques vegades dins d'una dieta saludable.

Reflexió final per part dels professors/educadors.

3

Bloc de la MOBILITAT

1. La bici m'acompanya.	23
2. La bici sempre a punt.	24
3. L'escola es mou.	26
4. La mobilitat és notícia.	28
5. Una bici canvia el món.	29

LA BICI M'ACOMPANYA

ACTIVITAT MOBILITAT 1

Objectius de l'activitat

- Potenciar els desplaçaments amb bicicleta i l'educació viària.
- Aprendre tres senyals de circulació.
- Animar a utilitzar la bicicleta per ser un mitjà de transport saludable, divertit i respectuós amb l'entorn.
- Disfrutar amb els companys i les companyes de l'activitat.

Materials necessaris

- Bicycletes, tricicles, etc.
- Clarió.
- Cartó.
- Pintura de dits o llapis de colors.
- Models de senyals de circulació (semàfor, STOP i triangular de perill).
- Suports per als senyals de circulació.

Nivell dels destinataris

Infantil i primer cicle de primària.

Duració aproximada

45 minuts.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

Cal dissenyar un circuit de trànsit en el pati prèviament. També el professorat s'ha d'encarregar de fabricar els senyals de circulació amb el cartó. Els xiquets i xiquetes s'han d'encarregar de pintar-les. Una vegada estiguen pintades s'han de col·locar en el circuit amb l'ajuda del professorat.

Cal demanar als pares dels participants que porten un dia determinat la bicicleta o el tricicle a l'escola, es tracta que hi haja un nombre màxim de bicicletes. Les bicicletes a mesura que les porten s'han d'aparcar en el pati, en un espai habilitat prèviament.

Una vegada estiga tot preparat i en el moment de l'inici de l'activitat, els participants agafaran les bicicletes de l'aparcament d'un en un i recorreran el circuit, de manera que els alumnes que no hagen portat la bici tindran l'oportunitat d'utilitzar la dels companys que ja hagen finalitzat el recorregut.

Durant el circuit, els participants hauran de reconèixer els senyals de circulació que amb anterioritat han pintat.

Finalment els participants han de dir que els ha paregut l'activitat i al mateix temps cal animar l'alumnat a utilitzar la bicicleta també per a accedir a l'escola, per ser un mitjà de transport saludable, divertit i respectuós amb l'entorn.

LA BICI SEMPRE A PUNT

ACTIVITAT MOBILITAT 2

Objectius de l'activitat

- Conèixer la bicicleta: les parts i les funcions.
- Prendre contacte amb les ferramentes necessàries per a tindre a punt la bicicleta.
- Provocar el descobriment de les parts de la bici més desconegudes.
- Ser conscients dels beneficis que comporta utilitzar la bicicleta:
  - Beneficis per a la salut: millora de la qualitat de vida i estalvi de costos sanitaris.
  - Beneficis per al medi ambient: estalvi dels recursos energètics no renovables, contaminació acústica i atmosfèrica, etc.
  - Beneficis en l'economia: pressupost familiar respecte al cost del cotxe i reducció d'hores perdudes en embossaments.
  - Beneficis socials: més autonomia i accessibilitat als serveis per part dels diferents grups d'edat.

Materials necessaris

- Com a mínim, una bicicleta amb una roda punxada i una altra desunflada. També rodes desunflades.
- Cartells amb el nom de cada part de la bicicleta, si estan plastificats millor. La grandària ideal és de 4 cartells per cada DIN A4. Els cartells s'han de foradar en la part superior, de manera que es puga lligar un cordell o cinta i així penjar-los en la part de la bici corresponent.
- Seria convenient un mínim de 12 cartells: manillar, fre davanter, fre posterior, quadro, canvi de marxes, sellí, parafangs, radis, plat, pinyons, llanda, coberta, cambra i altres.
- Caixa de ferramentes amb palanques per a traure les cobertes, joc de 6 claus *Allen*, clau de pedal, clau de radis, manxa, pegats i pegament per a reparar les punxades.
- Oli de greixar la cadena.
- Un drap.
- Poal amb aigua, per a introduir les cambres que estiguen punxades i trobar les eixides d'aire.
- Un bolígraf, retolador o llapis de punta grossa.
- Una còpia amb un esquema de la bicicleta amb el nom de les diferents parts.

Nivell dels destinataris

Segon cicle de primària, secundària, batxillerat i cicles formatius.

Duració aproximada

45 minuts.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

L'activitat comença fent almenys dos grups. El primer grup ha de col·locar en la bicicleta els cartells amb els diferents noms, una vegada col·locats els participants han de relacionar en la pissarra "les parts de la bicicleta" i "les funcions".

El segon grup ha de començar revisant els pneumàtics, comprovant si aquests estan desunflats o punxats. Si la roda està punxada s'ha d'arreglar la punxada, utilitzant el bolet, les palanques de coberta, el poal amb aigua, el drap per eixugar la cambra, el llapis per a assenyalar la punxada, els pegats i el pegament. La coberta s'ha de revisar per a veure que no tinga cap objecte que pugua provocar la punxada de la cambra.

Una vegada arreglada la punxada, aquesta activitat s'ha de repetir tantes vegades com participants vulguen portar-la a cap. Per a això serà millor disposar d'algunes rodes soltes amb cambres punxades.

Mentre uns participants del segon grup arreglen punxades, els altres poden comprovar l'estat dels radis i si és necessari estrényer-los amb la clau de radis, també comprovar els frens i els pedals, i ajustar-los si és necessari. Finalment s'ha de comprovar l'estat de la cadena i en tot cas greixar-la.

Els grups han d'invertir l'activitat.

Una vegada finalitzat el taller de reparació, seria interessant plantejar un debat sobre els beneficis per a la salut, econòmics, ambientals i socials que comporta l'ús de la bicicleta.

L'ESCOLA ES MOU

ACTIVITAT MOBILITAT 3

Objectius de l'activitat

- Potenciar els desplaçaments a peu, amb bici o en transport urbà a l'escola.
- Proposar comportaments responsables i curosos que permeten millorar els problemes derivats de l'excés de vehicles motoritzats en l'entorn de l'escola.
- Conèixer els avantatges d'anar amb bici a l'escola i els majors al treball.
- Elevar la consciència sobre els problemes derivats del trànsit i promoure entre la joventut accions positives i constructives que propicien un canvi d'hàbits cap a una mobilitat sostenible.
- Capacitar els participants per a transmetre nous valors i comportaments en el seu entorn familiar i local.
- Posar en evidència la diferència entre l'espai reservat als vehicles i el reservat als vianants en les vies públiques.

Materials necessaris

- Cartolines o paper continu.
- Cinta adhesiva o pegament.
- Retoladors.

Nivell dels destinataris

Segon cicle de primària, secundària, batxillerat i cicles formatius.

Duració aproximada

45 minuts.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

S'han de llançar en classe aquestes preguntes:

- Com ens desplaçem per a arribar a l'escola?
- Avantatges i inconvenients de cada forma de desplaçament.
- Com m'agradaria desplaçar-me? Per què?
- Propostes de millora de la mobilitat.

Els participants han d'omplir individualment les caselles (vegeu figura 1), utilitzant com a suport un parell de cartolines o un paper continu; aquestes caselles han d'estar dissenyades abans de l'inici de l'activitat.

Una vegada omplides les caselles, cal treballar cada columna. S'han de comptabilitzar els diferents mitjans de transport utilitzats per a arribar a l'escola i perquè siga més impactant es poden visualitzar els resultats mitjançant un diagrama (barres, sectors, etc.).

En la tercera columna s'han d'analitzar els avantatges i en la quarta els inconvenients de les diferents formes de mobilitat, i fer una reflexió col·lectiva sobre aquestes.

Amb la informació de la cinquena columna "Com m'agradaria fer-ho?", i utilitzant diagrames (barres, sectors, etc.) es pot veure el canvi de mobilitat proposat i analitzar el desig o no de dur a terme un canvi en la forma de desplaçar-se.

El consell escolar pot transmetre a les autoritats competents les dificultats que impedeixen un accés més amable a l'escola.

Totes aquestes reflexions ens portaran a determinar una sèrie de propostes importants de millora en els accessos i desplaçaments a l'escola.

Figura 1

Nom del PARTICIPANT	Com ens desplaçem per a arribar a escola?	Avantatges	Inconvenients	Com m'agradaria fer-ho?	Per què?	PROPOSTES DE MILLORA DE LA MOBILITAT

LA MOBILITAT ÉS NOTÍCIA

ACTIVITAT MOBILITAT 4

Objectius de l'activitat

- Aprendre de les notícies de premsa la realitat actual de la mobilitat en cada municipi, ciutat o país en general, utilitzant els mitjans de comunicació com a ferramenta.
- Ser conscients de tots aquells paràmetres que giren al voltant del transport.
- Triar adequadament les opcions que tenim les persones per a desplaçar-nos.
- Potenciar els desplaçaments a peu, amb bici o amb transport urbà.
- Treballar en equip.

Materials necessaris

- Retalls de premsa. Notícies relacionades amb el transport, accidents de trànsit, embossos, preu de la gasolina, conflictes en els països productors de combustibles fòssils; notícies sobre la construcció de noves carreteres, aparcaments, etc.; anuncis que ens reclamen com a consumidors/consumidores de vehicles, etc.
- Cartolines o paper continu.
- Pegament.
- Tisores.
- Retoladors.

Nivell dels destinataris

A partir de segon cicle de primària, secundària i batxillerat.

Duració aproximada

45 minuts.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

S'han de fer tants grups com considere el professor. Cada grup de participants s'ha d'encarregar de fer un mural. Els participants han d'apegar en les cartolines les notícies de premsa que hagen triat i retallat i els han de donar un títol (la premsa a vegades s'acumula a casa, en biblioteques, en les cases de cultura, etc.).

Una vegada estiguen els murals exposats en classe, els participants han de comentar individualment i en veu alta la notícia que més els haja cridat l'atenció.

La reflexió individual i col·lectiva d'aquestes es presta a una anàlisi. Cal aprofitar cada notícia per a relacionar-la amb un canvi d'estil de vida, alternatiu al model de transport actual predominant, com per exemple triar un mitjà de transport col·lectiu en compte d'un particular, utilitzar més la bicicleta o anar a peu, i optar d'aquesta a manera per transports més sostenibles, saludables, silenciosos i que, al mateix temps, no contribuïsquen al canvi climàtic.

Tot això permet que el grup determine una sèrie de propostes de millora dels desplaçaments a l'escola i a altres activitats.

UNA BICI CANVIA EL MÓN

ACTIVITAT MOBILITAT 5

Objectius de l'activitat

- Conèixer els avantatges d'anar amb bicicleta a l'escola, i els adults al treball.

Materials necessaris

- Audiovisual *Una bici canvia el món*
<https://youtu.be/wBo4lhog7Hs>

Nivell dels destinataris

Infantil, primària i secundària.

Duració aproximada

45 minuts.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

En primer lloc s'ha de passar l'audiovisual *Una bici canvia el món*. Aquest audiovisual ens ofereix la possibilitat de comentar aspectes sobre la manera més amable d'anar a escola sense fer soroll ni contaminar. També permet assenyalar els beneficis de l'ús de la bicicleta sobre la salut i el medi ambient. De la mateixa manera, posa de manifest com potenciar la relació de les persones i l'entorn i la facilitat o dificultat que tenen els xiquets i xiquetes si fan el camí a l'escola amb la bicicleta.

En la pissarra es poden anotar mesures que faciliten el camí segur a l'escola amb bicicleta o caminant.

4

Bloc dels RESIDUS

1. El contenidor groc.

32

EL CONTENIDOR GROC

ACTIVITAT RESIDUS 1

Objectius de l'activitat

- Treballar el concepte de residu i reflexionar sobre el fet que els envasos constitueixen una bona part del fem que generem diàriament en les nostres llars.
- Reduir la quantitat de residus d'envasos que generem.
- Treballar el concepte de "reutilitzar".
- Fer conèixer el procés de recollida selectiva (reciclatge) com una forma de gestió que optimitza l'eliminació dels residus.
- Identificar el contenidor destinat a l'arreplega d'envasos lleugers (groc).
- Conèixer els diferents envasos que componen el contenidor d'envasos lleugers (plàstics, llandes i brics).

Materials necessaris

- Fitxa de treball dissenyada pel personal educador: *El Contenedor Groc*.
- Llistó.
- Llapis de colors.

Nivell dels destinataris

Segon cicle de primària.

Duració aproximada

30 minuts.

Descripció de l'activitat a desenvolupar

Els participants s'asseuran formant un cercle i els repartiran una fitxa sobre un llistó a cada un d'ells. A continuació han d'identificar els distints tipus d'envasos que hi ha en la fitxa, i han de pintar-los amb tres colors diferents segons es tracte de plàstics, llandes o brics. En la fitxa han d'escriure la quantitat que han trobat de cada tipus d'envàs i per a finalitzar han de pintar el contenidor d'envasos lleugers segons hagen entés.

L'educadora/l'educador guiarà l'activitat i farà una introducció breu al principi, i també una reflexió final sobre la necessitat de reduir la quantitat de fem que generem davall el lema "el millor residu és aquell que no es genera" i la importància de reutilitzar i reciclar aquells que finalment produïm.

**CENTRE D'EDUCACIÓ AMBIENTAL
DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

Alqueria dels Frares
Ctra. Siderúrgica, km 2
46500 Sagunto (Valencia)

Información y reservas

962 617 930

ceacv@gva.es

<http://www.agroambient.gva.es/va/web/ceacv>

**GENERALITAT
VALENCIANA**

**CENTRE D'EDUCACIÓ
AMBIENTAL
DE LA COMUNITAT VALENCIANA**